

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε:

α. τα χαρακτηριστικά της νέας τακτικής πολέμου που καθιέρωσε η οπλιτική φάλαγγα κατά τους αρχαϊκούς χρόνους. (μονάδες 10)

β. την επίδραση της οπλιτικής φάλαγγας στην εξέλιξη του πολιτεύματος. (μονάδες 15)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι πολεμικές ανάγκες στη γενική συγκυρία του έβδομου και του έκτου αιώνα έφεραν στις γραμμές των μαχητών τους ιδιοκτήτες γης που μπορούσαν να οπλισθούν και να πολεμήσουν. Όσο αύξανε το βάρος της φάλαγγας των οπλιτών, τόσο μειωνόταν η αξία των ευγενών πολεμιστών. Οι ιππείς συνέχισαν να φτάνουν στο πεδίο της μάχης έφιπποι και ξεκούραστοι αλλά τη στιγμή της σύγκρουσης ξεπέζευαν και εντάσσονταν στις τάξεις των οπλιτών. Η προσωπική τους δεξιότητα ήταν άχρηστη όταν υποχρεώνονταν να αντιμετωπίσουν ένα σύμπλεγμα ασπίδων και δοράτων.

Κυρτάτας Δ., *Μαθήματα από την αθηναϊκή δημοκρατία*, Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, Αθήνα 2015², σ. 64.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ακόμη κρίνεται σωστό να θεωρούνται πολίτες όσοι φέρουν οπλισμό: [...] Μάλιστα το αρχαιότερο πολίτευμα στους Έλληνες μετά τη βασιλεία στηρίχθηκε στους πολεμιστές, πρώτα στους ιππείς (γιατί οι ιππείς υπερίσχυαν και υπερείχαν στους πολέμους). [...] Στη συνέχεια με την αύξηση των πόλεων και της δύναμης των οπλιτών περισσότεροι μετείχαν στο πολίτευμα. Για τον λόγο αυτό οι παλαιότεροι αποκαλούσαν δημοκρατίες τα πολιτεύματα με την τωρινή ονομασία «πολιτείες».

Αριστοτέλης, *Πολιτικά IV*, 1297b 1-15 (μτφρ. Π. Τζιώκα-Ευαγγέλου)